

KÄÄNNÖS

PYSYVIÄ ORGAANISIA YHDISTEITÄ KOSKEVA TUKHOLMAN YLEISSOPIMUS

TÄMÄN YLEISSOPIMUKSEN OSAPUOLET, jotka

OVAT TIETOISIA siitä, että pysyvät orgaaniset yhdisteet ovat myrkyllisiä, hajoavat huonosti, kertyvät eliöihin ja kaukokulkeutuvat ilman, veden ja muuttavien eläinlajien välityksellä ja laskeutuvat kauas päästöpaikastaan, kerääntyen maa- ja vesiekosysteemeihin,

OVAT TIETOISIA terveyshaitoista, joita erityisesti kehitysmaissa aiheutuu paikallisesta altistumisesta pysyville orgaanisille yhdisteille, sekä erityisesti niiden vaikutuksista naisiin ja heidän kauttaan tuleviin sukupolviin,

OVAT TIETOISIA siitä, että arktiset ekosysteemit ja alkuperäisyhteisöt ovat erityisesti vaarassa pysyvien orgaanisten yhdisteiden rikastumisen vuoksi ja että alkuperäiskansojen perinteisesti käyttämien ravintoaineiden saastuminen on kansanterveyskysymys,

OVAT TIETOISIA pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevien maailmanlaajuisten toimenpiteiden tarpeesta,

PITÄVÄT MIELESSÄ Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman hallintoneuvoston 7 päivänä helmikuuta 1997 tekemän päätöksen 19/13 C, jonka tarkoituksena oli tehdä aloite kansainvälisistä ihmisten terveyden ja ympäristön suojelutoimenpiteistä, joilla vähennetään ja/tai poistetaan pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjä,

PALAUTTAVAT MIELEEN tärkeimpien ympäristön suojelua koskevien kansainvälisten yleissopimusten asiaa koskevat määräykset, erityisesti tiettyjä kansainvälisesti markkinoituja vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevaa ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyä koskevan Rotterdamin yleissopimuksen määräykset, sekä vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen ja sen 11 artiklan määräysten mukaisesti laadittujen alueellisten sopimusten määräykset,

PALAUTTAVAT MYÖS MIELEEN ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen ja Agenda 21:n asiaa koskevat määräykset,

OVAT TIETOISIA siitä, että ennalta varautuminen on kaiken osapuolten toiminnan perustana ja on sisällytetty tähän yleissopimukseen,

OVAT TIETOISIA siitä, että tämä yleissopimus ja muut kansainväliset sopimukset kaupan ja ympäristön alalla täydentävät toisiaan,

VAHVISTAVAT, että valtioilla on Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti täysivaltainen oikeus hyödyntää luonnonvarojaan oman ympäristö- ja kehityspolitiikkansa mukaisesti, sekä velvollisuus varmistaa, että niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvilla alueilla tapahtuva toiminta ei vahingoita muiden valtioiden tai kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten alueiden ympäristöä,

OTTAVAT HUOMIOON kehitysmaiden ja erityisesti heikoimmin kehittyneiden maiden sekä siirtymätalouden maiden olosuhteet ja erityistarpeet, erityisesti tarpeen vahvistaa näiden maiden omia mahdollisuuksia käsitellä kemikaaleja muun muassa teknologian siirron avulla, antamalla taloudellista ja teknistä apua ja edistämällä osapuolten välistä yhteistyötä,

OTTAVAT TÄYSIMÄÄRÄISESTI HUOMIOON kehitysmaan asemassa olevien pienten saarivaltioiden kestävää kehitystä koskevan toimintasuunnitelman, joka hyväksyttiin Barbadosella 6 päivänä toukokuuta 1994,

HUOMIOIVAT kehittyneiden maiden ja kehitysmaiden mahdollisuudet sekä valtioiden yhteiset mutta eriytetyt velvoitteet, jotka sisältyvät ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 7. periaatteeseen,

OVAT TIETOISIA siitä, että yksityissektori ja kansalaisjärjestöt voivat vaikuttaa merkittävästi pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen vähentämiseen ja/tai poistamiseen,

KOROSTAVAT sitä, että pysyvien orgaanisten yhdisteiden valmistajien on tärkeää ottaa vastuuta tuotteidensa haitallisten vaikutusten vähentämisestä ja tiedon antamisesta näiden yhdisteiden haitallisista ominaisuuksista niiden käyttäjille, hallituksille ja kansalaisille,

OVAT TIETOISIA tarpeesta ryhtyä toimenpiteisiin pysyvien orgaanisten yhdisteiden haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa,

VAHVISTAVAT ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 16. periaatteen, jossa todetaan, että kansallisten viranomaisten tulisi pyrkiä edistämään ympäristökustannusten sisäistämistä ja taloudellisten ohjauskeinojen käyttöä, ottaen huomioon periaatteen, jonka mukaan ympäristön pilaajan tulisi pääsääntöisesti vastata pilaantumisen aiheuttamista kustannuksista, ja siten, että se on yleisen edun mukaista eikä kansainvälistä kauppaa ja sijoitustoimintaa haitata,

KANNUSTAVAT niitä osapuolia, joilla ei ole torjunta-aineita ja teollisia kemikaaleja koskevaa sääntely- ja arviointijärjestelmää, kehittämään tällaisia järjestelmiä,

OVAT TIETOISIA ympäristön huomioon ottavien vaihtoehtoisten valmistusmenetelmien ja kemikaalien kehittämisen ja käytön merkityksestä,

OVAT PÄÄTTÄNEET suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä pysyvien orgaanisten yhdisteiden haitallisilta vaikutuksilta,

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Tavoite

Tämän yleissopimuksen tavoitteena on suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä pysyviltä orgaanisilta yhdisteiltä, pitäen mielessä ennalta varautumiseen perustuva lähestymistapa, joka sisältyy ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 15. periaatteeseen.

2 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa:

- a) 'osapuoli' tarkoittaa valtiota tai alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla tämän yleissopimuksen sitomaksi ja jonka osalta yleissopimus on voimassa;
- b) 'alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö' tarkoittaa järjestöä, jonka tietyn alueen täysivaltaiset valtiot ovat perustaneet ja jolle sen jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivaltaa tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, ja joka on asianmukaisesti tämän järjestön sisäisten menettelytapojen mukaisesti valtuutettu allekirjoittamaan, ratifioimaan tai hyväksymään tämä yleissopimus tai liittymään siihen;
- c) 'läsnä olevat ja äänestävät osapuolet' tarkoittavat osapuolia, jotka ovat läsnä ja äänestävät puolesta tai vastaan.

3 artikla

Toimenpiteet tarkoituksellisen tuotannon ja käytön aiheuttamien päästöjen vähentämiseksi tai poistamiseksi

1. Kukin osapuoli:
 - a) kieltää ja/tai ryhtyy tarvittaviin oikeudellisiin ja hallinnollisiin toimenpiteisiin lopettaakseen:
 - i) A liitteessä lueteltujen kemikaalien tuotannon ja käytön kyseisen liitteen määräysten mukaisesti; ja
 - ii) A liitteessä lueteltujen kemikaalien tuonnin ja viennin tämän artiklan 2 kappaleen määräysten mukaisesti; ja
 - b) rajoittaa B liitteessä lueteltujen kemikaalien tuotantoa ja käyttöä kyseisen liitteen määräysten mukaisesti.
2. Kukin osapuoli ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen:
 - a) että A tai B liitteessä mainittua kemikaalia tuodaan maahan ainoastaan:
 - i) 6 artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettua ympäristön kannalta asianmukaista jätteenä käsittelyä varten; tai
 - ii) sellaista käyttöä tai tarkoitusta varten, joka on kyseisen osapuolen osalta sallittu A tai B liitteen nojalla;

b) että A liitteessä mainittua kemikaalia, jota koskee tuotanto- tai käyttökohtainen poikkeus, tai B liitteessä mainittua kemikaalia, jota koskee tuotanto- tai käyttökohtainen poikkeus tai jota on hyväksyttävää käyttää tiettyyn tarkoitukseen, ottaen huomioon olemassa olevien vastaanottajamaan ennakkosuostumusta koskevien kansainvälisten sopimusten mahdolliset asiaa koskevat määräykset, viedään maasta ainoastaan:

- i) 6 artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettua ympäristön kannalta asianmukaista jätteenä käsiteltävä varten;
- ii) sellaiseen sopimusvaltioon, jolla on lupa käyttää kyseistä kemikaalia A tai B liitteen nojalla; tai
- iii) sellaiseen yleissopimuksen ulkopuoliseen valtioon, joka on toimittanut vuosittain todistuksen kemikaalia viedä osapuolelle. Todistuksessa tulee täsmentää kemikaalin aiottu käyttötarkoitus ja mainita, että tuontivaltio on kyseisen kemikaalin osalta sitoutunut:
 - a. suojelemaan ihmisten terveyttä ja ympäristöä ryhtymällä tarvittaviin toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi tai ehkäisemiseksi;
 - b. noudattamaan 6 artiklan 1 kappaleen määräyksiä; ja
 - c. noudattamaan soveltuvin osin B liitteen II osan 2 kappaleen määräyksiä.

Todistukseen tulee myös liittää tarvittavat täydentävät asiakirjat, kuten lait, hallinnolliset määräykset tai hallinnolliset tai poliittiset toimintaohjeet. Kemikaalia viedä osapuoli toimittaa saadun todistuksen sihteeristölle kuudenkymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

- c) että A liitteessä mainittua kemikaalia, jota ei enää koske tuotanto- tai käyttökohtainen poikkeus minkään osapuolen osalta, ei viedä maasta muuta tarkoitusta kuin 6 artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettua ympäristön kannalta asianmukaista jätteenä käsiteltävä varten.
- d) että tämän kappaleen soveltamistarkoitusta varten ”tämän yleissopimuksen ulkopuoliseksi valtioksi” katsotaan yksittäisen kemikaalin osalta valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, joka ei ole ilmaissut suostumustaan tulla yleissopimuksen sitomaksi kyseisen kemikaalin osalta.

3. Kukin osapuoli, jolla on yksi tai useampi sääntely- ja arviointijärjestelmä uusia torjunta-aineita tai uusia teollisia kemikaaleja varten, ryhtyy toimenpiteisiin säännelläkseen ennaltaehkäisyä koskevissa sellaisien uusien torjunta-aineiden ja

teollisten kemikaalien tuotantoa ja käyttöä, joilla on pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia, ottaen huomioon D liitteen 1 kappaleen mukaiset kriteerit.

4. Kukin osapuoli, jolla on yksi tai useampi sääntely- ja arviointijärjestelmä torjunta-aineita tai teollisia kemikaaleja varten, ottaa näissä järjestelmissä soveltuvin osin huomioon D liitteen 1 kappaleen mukaiset kriteerit suorittaessaan käytössä olevien torjunta-aineiden tai teollisten kemikaalien arviointia.

5. Jollei tässä yleissopimuksessa toisin määrätä, 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta laboratoriotutkimuksiin tarkoitettuihin tai vertailustandardeina käytettäviin ainemääriin.

6. Osapuoli, jota koskee A liitteen mukainen yksittäinen vapautus tai B liitteen mukainen yksittäinen vapautus tai hyväksyttävä käyttötarkoitus, ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että tällaisen vapautuksen tai käyttötarkoituksen mukainen tuotanto tai käyttö toteutetaan siten, että ihmisten altistuminen ja ympäristöpäästöt ehkäistään tai ne ovat mahdollisimman vähäisiä. Jos vapautettuun käyttöön tai hyväksyttävään käyttötarkoitukseen liittyy tarkoituksellisia ympäristöpäästöjä normaaleissa käyttöolosuhteissa, tällaisia päästöjä saa tehdä ainoastaan siinä laajuudessa kuin ne ovat tarpeen, ottaen huomioon sovellettavat standardit ja suuntaviivat.

4 artikla

Yksittäisiä vapautuksia koskeva rekisteri

1. Tällä yleissopimuksella perustetaan rekisteri niitä osapuolia varten, joita koskevat A tai B liitteessä luetellut yksittäiset vapautukset. Siinä ei ole tietoja osapuolista, jotka soveltavat niitä A tai B liitteen määräyksiä, joita kaikki osapuolet voivat käyttää hyväkseen. Sihteeristö ylläpitää rekisteriä ja se on julkinen.

2. Rekisteri sisältää:

- a) luettelon A ja B liitteen sisältämistä eri tyyppisistä yksittäistä vapautuksista;
- b) luettelon niistä osapuolista, joita koskee jokin A tai B liitteen mukainen yksittäinen vapautus; ja
- c) luettelon kaikkien rekisteröityjen yksittäisten vapautusten viimeisistä voimassaolopäivistä.

3. Valtio voi osapuoleksi tullessaan rekisteröityä yhden tai useamman A tai B liitteessä mainitun yksittäisen vapautuksen osalta ilmoittamalla siitä kirjallisesti sihteeristölle.

4. Jollei osapuoli ilmoita rekisterissä aikaisempaa päivämäärää, tai jollei vapautuksen voimassaololle myönnetä pidennystä 7 kappaleen määräysten mukaisesti, kaikkien rekisteröityjen yksittäisten vapautusten voimassaolo päättyy kunkin kemikaalin osalta viiden vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä.

5. Osapuolten konferenssi päättää ensimmäisessä kokouksessaan menettelystä, jota sovelletaan rekisteröitävien tietojen uudelleenarviointiin.

6. Ennen rekisteröitävien tietojen uudelleenarviointia asianomainen osapuoli toimittaa sihteeristölle raportin, jossa se perustelee tarpeensa kyseessä olevan vapautuksen rekisteröinnin jatkamiselle. Sihteeristö jakaa raportin kaikille osapuolille. Rekisteröinnin uudelleenarviointi suoritetaan kaikkien käytettävissä olevien tietojen perusteella. Tämän jälkeen osapuolten konferenssi antaa asianomaiselle osapuolelle tarpeelliseksi katsomansa suositukset.

7. Osapuolten konferenssi voi asianomaisen osapuolen pyynnöstä päättää pidentää yksittäisen vapautuksen voimassaoloaika enintään viidellä vuodella. Päätöstä tehdessään osapuolten konferenssi ottaa asianmukaisesti huomioon osapuolina olevien kehitysmaiden ja siirtymätalouden maiden erityisolosuhteet.

8. Osapuoli voi milloin tahansa poistaa rekisteröintinsä yksittäisen vapautuksen osalta ilmoittamalla siitä kirjallisesti sihteeristölle. Poisto tulee voimaan ilmoituksessa mainittuna päivänä.

9. Kun tietyn yksittäisen vapautuksen osalta ei ole jäljellä yhtään rekisteröityä osapuolta, vapautuksen osalta ei voida enää tehdä uusia rekisteröintejä.

5 artikla

Toimenpiteet tahattomasti aiheutettujen päästöjen vähentämiseksi tai poistamiseksi

Vähentääkseen kunkin C liitteessä mainitun kemikaalin ihmisperäisistä lähteistä peräisin olevia kokonaispäästöjä, päämääränään niiden jatkuva vähentäminen ja mahdollisuuksien mukaan niiden lopullinen poistaminen, kukin osapuoli ryhtyy vähintään seuraaviin toimenpiteisiin:

a) kehittää toimintasuunnitelman tai tarvittaessa alueellisen tai osa-alueellisen toimintasuunnitelman kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona tämä yleissopimus tulee asianomaisen osapuolen osalta voimaan, sekä panee myöhemmin tämän toimintasuunnitelman täytäntöön osana osapuolen 7 artiklassa tarkoitettua täytäntöönpanosuunnitelmaa, C liitteessä lueteltujen kemikaalien päästöjen tunnistamiseksi, luonnehtimiseksi ja käsittelemiseksi sekä

tämän artiklan b—e kohdan täytäntöönpanon helpottamiseksi. Toimintasuunnitelman tulee sisältää seuraavat elementit:

- i) nykyisten ja suunniteltujen päästöjen arviointi, mukaan lukien päästölähteiden luettelon ja päästöarvioiden laatiminen ja ylläpito, ottaen huomioon C liitteessä mainitut päästölähdetyypit;
- ii) osapuolen päästöjen käsittelyyn liittyvän lainsäädännön ja politiikan tehokkuuden arviointi;
- iii) strategiat tämän kappaleen mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi, ottaen huomioon i—ii alakohdassa mainitut arvioinnit;
- iv) toimenpiteet kyseisiä strategioita koskevan koulutuksen ja tietoisuuden edistämiseksi;
- v) joka viides vuosi toteutettava arviointi kyseisistä strategioista ja siitä, miten hyvin ne täyttävät tämän kappaleen mukaiset velvoitteet; tällainen arviointi sisällytetään 15 artiklan mukaisesti toimitettaviin raportteihin;
- vi) aikataulu toimintasuunnitelman täytäntöönpanolle, mukaan lukien strategioiden ja niissä mainittujen toimenpiteiden aikataulu;

b) edistää sellaisten käytettävissä ja toteutettavissa olevien käytännöllisten toimenpiteiden soveltamista, joiden avulla voidaan nopeasti saavuttaa realistinen ja tarkoituksenmukainen päästöjen vähennysten ja päästölähteiden poistojen taso;

c) edistää korvaavien tai muunneltujen materiaalien, tuotteiden ja prosessien käytön kehittämistä ja tarvittaessa vaatii niiden käyttöä C liitteessä lueteltujen kemikaalien muodostumisen ja päästöjen ehkäisemiseksi, ottaen huomioon C liitteen sisältämät päästöjä ehkäiseviä ja vähentäviä toimenpiteitä koskevat yleiset ohjeet ja suuntaviivat, jotka hyväksytään osapuolten konferenssin päätöksellä;

d) edistää ja toimintasuunnitelmansa täytäntöönpanoaikataulun mukaisesti vaatii parhaan käytettävissä olevan tekniikan soveltamista uusiin päästölähteisiin, jotka kuuluvat sellaisiin päästölähdetyyppeihin, joiden asianomainen osapuoli on toimintasuunnitelmassaan katsonut edellyttävän tällaista toimintaa, kiinnittäen aluksi erityisesti huomiota C liitteen II osassa mainittuihin päästölähdetyyppeihin. Joka tapauksessa vaatimus parhaan käytettävissä olevan tekniikan soveltamisesta kyseisen liitteen II osassa lueteltuihin tyyppisiin kuuluviin uusiin päästölähteisiin tulee ottaa käyttöön mahdollisimman pian, mutta kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä päivästä, jona yleissopimus on tullut asianomaisen osapuolen osalta voimaan.

Mainittujen tyyppien osalta osapuolet edistävät ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen soveltamista. Soveltaessaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä osapuolten tulisi ottaa huomioon kyseisen liitteen sisältämät päästöjen ehkäisy- ja vähennystoimenpiteitä koskevat yleiset ohjeet ja parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä koskevat suuntaviivat, jotka hyväksytään osapuolten konferenssin päätöksellä;

- e) edistää toimintasuunnitelmansa mukaisesti parhaan käytettävissä olevan tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen soveltamista:
- i) olemassa oleviin päästölähteisiin, jotka kuuluvat C liitteen II osassa lueteltuihin päästölähdetyyppeihin ja esimerkiksi kyseisen liitteen III osassa lueteltuihin päästölähdetyyppeihin; ja
 - ii) uusiin päästölähteisiin, jotka kuuluvat esimerkiksi C liitteen III osassa lueteltuihin päästölähdetyyppeihin, joita osapuoli ei ole käsitellyt d kohdan mukaisesti.

Soveltaessaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä, osapuolten tulisi ottaa huomioon C liitteen sisältämät päästöjen ehkäisy- ja vähennystoimenpiteitä koskevat yleiset ohjeet sekä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä koskevat suuntaviivat, jotka hyväksytään osapuolten konferenssin päätöksellä;

f) Tässä kappaleessa ja C liitteessä:

- i) 'parhaalla käytettävissä olevalla tekniikalla' tarkoitetaan tietyn toiminnan ja siinä käytettyjen tapojen tehokkainta ja edistyneintä astetta, jolla voidaan osoittaa olevan sellaiset tekniset ja käytännölliset ominaisuudet, jotka soveltuvat periaatteessa käytännön pohjaksi päästörajoituksille, joiden tarkoituksena on estää, ja milloin se ei ole mahdollista, vähentää yleisesti C liitteen I osassa lueteltujen kemikaalien päästöjä ja niiden vaikutuksia koko ympäristöön. Tässä suhteessa:
- ii) 'tekniikka' sisältää sekä käytetyn teknologian että laitoksen suunnittelun, rakennetta, ylläpidon, käytön sekä tavan, jolla sen toiminta pysäytetään;
- iii) 'käytettävissä olevalla tekniikalla' tarkoitetaan sellaista tekniikkaa, joka on käyttäjän saatavilla ja jota on kehitetty sellaisessa mittakaavassa, että niiden käyttö kyseisellä teollisuuden alalla taloudellisesti ja teknisesti kannattavalla tavalla, kustannukset ja hyöty huomioon ottaen, on mahdollista; ja
- iv) 'parhaalla' tarkoitetaan menetelmää, jolla tehokkaimmin saavutetaan yleisesti korkea taso koko ympäristön suojelussa;

v) 'ympäristön kannalta parhailla käytännöillä' tarkoitetaan tarkoituksenmukaisimman ympäristön valvontatoimenpiteiden ja -strategioiden yhdistelmän soveltamista;

vi) 'uudella päästölähteellä' tarkoitetaan sellaista päästölähdettä, joka rakentaminen tai merkittävä muuttaminen aloitetaan aikaisintaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona:

- a. tämä yleissopimus tulee asianomaisen osapuolen osalta voimaan; tai
- b. asianomaisen osapuolen osalta tulee voimaan sellainen C liitteen muutos, jonka mukaan päästölähteeseen aletaan soveltaa tämän yleissopimuksen määräyksiä pelkästään tällaisen muutoksen nojalla.

g) Osapuoli voi soveltaa päästöjen raja-arvoja tai suoritusarvovaatimuksia parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa varten täyttääkseen tämän kappaleen mukaiset sitoumukset.

6 artikla

Toimenpiteet varastoista ja jätteistä peräisin olevien päästöjen vähentämiseksi tai poistamiseksi

1. Varmistaakseen, että joko A liitteessä tai B liitteessä luetelluista kemikaaleista koostuvat tai niitä sisältävät varastot sekä jostakin A, B, tai C liitteessä mainitusta kemikaalista koostuvat, sitä sisältävät tai sen saastuttamat jätteet, mukaan lukien tuotteet ja tavarat niiden tullessa jätteiksi, käsitellään ihmisten terveyttä ja ympäristöä suojelevalla tavalla, kukin osapuoli:
 - a) kehittää tarkoituksenmukaisia strategioita tunnistaakseen:
 - i) varastot, jotka koostuvat joko A liitteessä tai B liitteessä luetelluista kemikaaleista tai niitä sisältävistä kemikaaleista; ja
 - ii) jostakin A, B tai C liitteessä mainitusta kemikaalista koostuvat, sitä sisältävät tai sen saastuttamat käytössä olevat tuotteet, tavarat ja jätteet;
 - b) tunnistaa mahdollisuuksien mukaan joko A tai B liitteessä luetelluista kemikaaleista koostuvat tai niitä sisältävät varastot a kohdassa tarkoitettujen strategioiden perusteella;
 - c) käsittelee varastoja tarkoituksenmukaisesti turvallisella, tehokkaalla ja ympäristön huomioon ottavalla tavalla. Joko A liitteessä tai B liitteessä lueteltujen kemikaalien varastot katsotaan jätteiksi ja niitä käsitellään d kohdan mukaisesti sen jälkeen, kun niitä ei enää saa käyttää jonkin A liitteessä mainitun yksittäisen vapautuksen mukaisesti tai jonkin B liitteessä mainitun yksittäisen vapautuksen tai hyväksyttävän käyttötarkoituksen mukaisesti, lukuun ottamatta varastoja, joita saa viedä maasta 3 artiklan 2 kappaleen määräysten mukaisesti;

- d) ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta jätteitä sekä jätteiksi luettavia tuotteita ja tavaroita:

7 artikla

Täytäntöönpanosuunnitelmat

- i) käsitellään, kerätään, kuljetetaan ja varastoidaan ympäristön huomioon ottavalla tavalla;
- ii) käsitellään jätteenä hävittämällä niiden sisältämät pysyvät orgaaniset yhdisteet tai muuttamalla ne palautumattomasti siten, että niihin ei jää jäljelle pysyviä orgaanisia yhdisteitä, tai muutoin käsitellään jätteenä muutoin ympäristön kannalta asianmukaisella tavalla, jos niiden hävittäminen tai palautumaton muuttaminen ei ole ympäristön kannalta suositeltava vaihtoehto tai ne sisältävät ainoastaan pieniä määriä pysyviä orgaanisia yhdisteitä, ottaen huomioon kansainväliset säännöt, standardit ja suuntaviivat, mukaan luettuna ne, joita mahdollisesti laaditaan 2 kappaleen mukaisesti, sekä asiaan liittyvät maailmanlaajuiset ja alueelliset ongelmajätteiden käsittelyä koskevat säännöt;
- iii) ei salli käsiteltävän sellaisin menetelmin, jotka voivat johtaa pysyvien orgaanisten yhdisteiden hyödyntämiseen, kierrätykseen, hyödyntämiseen, suoraan uudelleen käyttöön tai vaihtoehtoiseen käyttöön; ja
- iv) ei kuljeteta valtioiden rajojen yli asiaan liittyvien kansainvälisten sääntöjen, standardien ja suuntaviivojen vastaisesti;
- e) pyrkii kehittämään tarkoituksenmukaisia strategioita A, B tai C liitteessä lueteltujen kemikaalien saastuttamien paikkojen määrittämiseksi. Jos näitä paikkoja ryhdytään ennallistamaan, se tulee tehdä ympäristön kannalta asianmukaisella tavalla.

2. Osapuolten konferenssi toimii tiiviissä yhteistyössä soveltuvien vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevaan Baselin yleissopimukseen perustuvien elinten kanssa muun muassa:

- a) vahvistaakseen tarvittavat jätteiden hävittämisen ja palautumattoman muuttamisen tasot sen varmistamiseksi, että D liitteen 1 kappaleessa tarkoitettuja pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia ei jää jäljelle;
- b) päättääkseen, minkä menetelmien osapuolet katsovat olevan edellä tarkoitettua ympäristön kannalta asianmukaista jätteiden käsittelyä; ja
- c) työskennelläkseen tarvittaessa A, B ja C liitteessä lueteltujen kemikaalien pitoisuustasojen vahvistamiseksi, jotta 1 kappaleen d kohdan ii alakohdassa tarkoitettujen pienien pysyvien orgaanisten yhdisteiden määrät voidaan määritellä.

1. Kukin osapuoli:

- a) kehittää suunnitelman tämän yleissopimuksen mukaisten velvoitteidensa täytäntöönpanoa varten ja pyrkii soveltamaan sitä;
- b) toimittaa täytäntöönpanosuunnitelmansa osapuolten konferenssille kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona tämä yleissopimus tulee sen osalta voimaan; ja
- c) arvioi ja saattaa täytäntöönpanosuunnitelmansa ajan tasalle tarvittaessa säännöllisin väliajoin ja osapuolten konferenssin päätöksen mukaisella tavalla.

2. Osapuolet toimivat tarvittaessa yhteistyössä suoraan tai maailmanlaajuisien, alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen kautta, sekä keskustelevat kansallisten eturyhmien kanssa, mukaan luettuna naisryhmät ja lasten terveyden suojeluun osallistuvat ryhmät, helpottaakseen täytäntöönpanosuunnitelmien kehittämistä, soveltamista ja ajantasaistamista.

3. Osapuolet pyrkivät hyödyntämään ja tarvittaessa ottamaan käyttöön keinoja, joiden avulla pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevat kansalliset täytäntöönpanosuunnitelmat voidaan sisällyttää kestävä kehityksen strategiaihinsa soveltuvin osin.

8 artikla

Kemikaalien sisällyttäminen A, B ja C liitteeseen

1. Osapuoli voi toimittaa ehdotuksen sihteeristölle kemikaalin sisällyttämisestä A, B ja/tai C liitteeseen. Ehdotukseen tulee sisällyttää D liitteessä mainitut tiedot. Osapuoli voi ehdotusta laatiessaan toimia muiden osapuolten ja/tai sihteeristön avustamana.

2. Sihteeristö varmistaa, että ehdotus sisältää D liitteessä mainitut tiedot. Jos sihteeristö katsoo, että ehdotus sisältää mainitut tiedot, se toimittaa ehdotuksen pysyvien orgaanisten yhdisteiden arviointikomitealle.

3. Komitea tarkastelee ehdotusta ja soveltaa D liitteessä täsmennettyjä valintakriteerejä joustavasti ja avoimesti, ottaen huomioon kaikki annetut tiedot kokonaisvaltaisella ja tasapuolisella tavalla.

4. Jos komitea päättää, että:

- a) se katsoo valintakriteerien täyttyvän, se saattaa sihteeristön välityksellä ehdotuksen ja komitean suorittaman arvioinnin kaikkien osapuolten ja tarkkailijoiden tietoon ja kehottaa näitä toimittamaan E liitteessä mainitut tiedot; tai

- b) se ei katso valintakriteerien täyttyvän, se ilmoittaa asiasta sihteeristön välityksellä kaikille osapuolille ja tarkkailijoille sekä saattaa ehdotuksen ja komitean suorittaman arvioinnin kaikkien osapuolten tietoon, ja ehdotus hylätään.

5. Osapuoli voi saattaa komitean 4 kappaleen mukaisesti hylkäämään ehdotuksen uudelleen komitean käsiteltäväksi. Uudelleen annettuun ehdotukseen voi sisältyä osapuolen mahdolliset huolenaiheet sekä perustelut sille, miksi komitean tulisi käsitellä ehdotus uudelleen. Jos komitea hylkää ehdotuksen uudelleen tämän menettelyn jälkeen, kyseinen osapuoli voi hakea komitean päätökseen muutosta, ja osapuolten konferenssi käsittelee asian seuraavassa istunnossaan. Osapuolten konferenssi voi päättää D liitteen valintakriteerien perusteella, ja ottaen huomioon komitean suorittaman arvioinnin sekä mahdolliset osapuolten ja tarkkailijoiden toimittamat lisätiedot, että ehdotus tulisi saattaa jatkokäsittelyyn.

6. Jos komitea on päättänyt, että valintakriteerit täyttyvät, tai osapuolten konferenssi on päättänyt, että ehdotus tulisi saattaa jatkokäsittelyyn, komitea käsittelee ehdotusta edelleen, ottaen huomioon mahdollisesti saadut lisätiedot, ja laatii luonnoksen riskiprofiilista E liitteen mukaisesti. Komitea toimittaa luonnoksen sihteeristön välityksellä kaikille osapuolille ja tarkkailijoille, pyytää näiltä tekniset kommentit ja, ottaen nämä kommentit huomioon, täydentää riskiprofiilin.

7. Jos komitea päättää E liitteen mukaisesti laaditun riskiprofiilin perusteella, että:

- a) kemikaalilla on ympäristöön kaukokulkeutumisen seurauksena todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja ympäristöön siten, että se edellyttää maailmanlaajuisia toimenpiteitä, ehdotus saatetaan jatkokäsittelyyn. Täyden tieteellisen varmuuden puute ei estä ehdotuksen jatkokäsittelyä. Komitea pyytää sihteeristön välityksellä kaikilta osapuolilta ja tarkkailijoilta tietoja, jotka liittyvät F liitteessä mainittuihin seikkoihin. Tämän jälkeen komitea suorittaa riskinhallinnan arvioinnin, johon sisältyy mahdollisten kemikaalia koskevien valvontatoimenpiteiden analyysi kyseisen liitteen mukaisesti; tai
- b) ehdotusta ei tulisi saattaa jatkokäsittelyyn, se toimittaa riskiprofiilin sihteeristön välityksellä kaikille osapuolille ja tarkkailijoille ja hylkää ehdotuksen.

8. Osapuoli voi pyytää 7 kappaleen b kohdan mukaisesti hylätyn ehdotuksen osalta, että osapuolten konferenssi harkitsee kehottavansa komiteaa pyytämään ehdotuksen antaneelta osapuolelta ja muilta osapuolilta lisätietoja korkeintaan vuoden pituisen ajanjakson kuluessa. Tämän ajanjakson jälkeen ja saatujen tietojen perusteella komitea käsittelee ehdotuksen uudelleen 6 kappaleen mukaisesti osapuolten konferenssin päättämässä järjestyksessä. Jos komitea jälleen hylkää ehdotuksen tämän menettelyn jälkeen, kyseinen osapuoli voi hakea muutosta

komitean päätökseen ja osapuolten konferenssi käsittelee asian seuraavassa istunnossaan. Osapuolten konferenssi voi päättää E liitteen mukaisesti laaditun riskiprofiilin perusteella ja ottaen huomioon komitean suorittaman arvioinnin sekä mahdolliset osapuolten tai tarkkailijoiden toimittamat lisätiedot, että ehdotus tulisi saattaa jatkokäsittelyyn. Jos osapuolten konferenssi päättää, että ehdotus saatetaan jatkokäsittelyyn, komitea suorittaa riskinhallinnan arvioinnin.

9. Komitea antaa 6 kappaleessa tarkoitetun riskiprofiilin perusteella ja 7 kappaleen a kohdassa tai 8 kappaleessa tarkoitetun riskinhallinnan arvioinnin perusteella suosituksen siitä, tulisiko osapuolten konferenssin harkita kemikaalin lisäämistä A, B ja/tai C liitteeseen. Osapuolten konferenssi päättää ennalta varautumisen periaatetta noudattaen, ottaen komitean suositukset asianmukaisesti huomioon, mukaan lukien mahdollisen tieteellisen epävarmuuden, lisätäänkö kemikaali A, B ja/tai C liitteeseen, ja täsmentää siihen liittyvät rajoitustoimenpiteet.

9 artikla

Tietojen vaihto

1. Kukin osapuoli helpottaa tietojenvaihtoa tai vaihtaa tietoja, jotka liittyvät:

- a) pysyvien orgaanisten yhdisteiden tuotannon, käytön ja päästöjen vähentämiseen tai poistamiseen; ja
- b) pysyvien orgaanisten yhdisteiden vaihtoehtoihin, mukaan lukien tiedot niihin liittyvistä riskeistä ja taloudellisista ja yhteiskunnallisista kustannuksista.

2. Osapuolet vaihtavat 1 kappaleessa tarkoitettuja tietoja suoraan tai sihteeristön välityksellä.

3. Kukin osapuoli nimeää kansallisen yhteyspaikan kyseisten tietojen vaihtoa varten.

4. Sihteeristö toimii tiedonvälittäjänä pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevien tietojen osalta, mukaan lukien osapuolten, hallitustenvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen toimittamat tiedot.

5. Tämän yleissopimuksen soveltamista varten ihmisten terveyttä ja turvallisuutta sekä ympäristöä koskevia tietoja ei pidetä luottamuksellisina tietoina. Osapuolet, jotka vaihtavat tietoja tämän yleissopimuksen mukaisesti, suojelevat luottamuksellisia tietoja keskinäisen sopimuksen perusteella.

- e) saattavat tässä kappaleessa tarkoitetun tutkimuksensa, kehitystyönsä ja seurantansa tulokset kansalaisten saataville varhaisessa vaiheessa ja säännöllisin väliajoin; ja
- f) kannustavat ja/tai harjoittavat yhteistyötä tutkimuksen, kehitystyön ja seurannan perusteella saatujen tietojen säilyttämiseksi ja ylläpitämiseksi.

12 artikla

Tekninen apu

1. Osapuolet ovat tietoisia siitä, että tarkoituksenmukaisen teknisen avun antaminen varhaisessa vaiheessa osapuolina olevien kehitysmaiden ja siirtymätalouden maiden pyynnön perusteella on oleellista tämän yleissopimuksen onnistuneelle täytäntöönpanolle.
2. Osapuolet toimivat yhteistyössä antaakseen tarkoituksenmukaista teknistä apua varhaisessa vaiheessa osapuolina oleville kehitysmailla ja siirtymätalouden maille, auttaakseen niitä kehittämään ja vahvistamaan mahdollisuuksiaan täyttää tämän yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa, ottaen huomioon näiden maiden erityistarpeet.
3. Tätä varten osapuolina olevien teollisuusmaiden sekä mahdollisuuksien mukaan muiden osapuolten antamaan tekniseen apuun sisältyy tarvittaessa ja keskinäisen sopimuksen mukaisesti teknistä apua tämän yleissopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseen liittyvien mahdollisuuksien lisäämiseksi. Osapuolten konferenssi antaa tätä asiaa koskevia lisäohjeita.
4. Osapuolet ottavat tarvittaessa käyttöön järjestelyjä tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon liittyvän teknisen avun antamiseksi osapuolina oleville kehitysmailla ja siirtymätalouden maille ja teknologian siirron edistämiseksi näihin maihin. Näihin järjestelyihin sisältyy mahdollisuuksien lisäämiseen ja teknologian siirtoon tarkoitettuja alueellisia ja paikallisia keskuksia, jotka antavat apua osapuolina oleville kehitysmailla ja siirtymätalouden maille, jotta nämä voivat täyttää tämän yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa.
5. Tämän artiklan soveltamisen yhteydessä osapuolet ottavat tekniseen apuun liittyvässä toiminnassaan täysimääräisesti huomioon heikoimmin kehittyneiden maiden ja kehitysmaan asemassa olevien pienten saarivaltioiden erityistarpeet ja -tilanteen.

13 artikla

Rahoitus ja rahoitusjärjestelmät

1. Kukin osapuoli sitoutuu mahdollisuuksiensa mukaan rahoittamaan ja kannustamaan sellaista kansallista toimintaa, joka on tarkoitettu tämän yleissopimuksen tavoitteen saavuttamiseen osapuolen kansallisten suunnitelmien, prioriteettien ja ohjelmien mukaisesti.

2. Osapuolina olevat teollisuusmaat tarjoavat uutta ja ylimääräistä rahoitusta auttaakseen osapuolina olevia kehitysmaita ja siirtymätalouden maita kattamaan sovitut lisäkustannukset täytäntöönpanotoimista, jotka täyttävät näiden maiden yleissopimuksen mukaiset velvoitteet, vastaanottavan osapuolen ja 6 kappaleessa kuvattuun järjestelmään osallistuvan tahon sopimalla tavalla. Muut osapuolet voivat myös tarjota rahoitusta vapaaehtoisesti ja mahdollisuuksiensa mukaan. Myös muista lähteistä saatavaa rahoitusta tulisi kannustaa. Näiden velvoitteiden täyttämässä tulee ottaa huomioon riittävän rahoituksen tarve, ennakoitavuus, rahavarojen siirtäminen varhaisessa vaiheessa sekä osallistuvien osapuolten keskinäisen vastuun jakamisen merkitys.

3. Osapuolina olevat teollisuusmaat, sekä muut osapuolet mahdollisuuksiensa ja kansallisten suunnitelmien, prioriteettien ja ohjelmien mukaisesti, voivat myös tarjota, ja osapuolina olevat kehitysmaat ja siirtymätalouden maat voivat käyttää hyväkseen, muihin kahdenvälisiin, alueellisiin ja monenvälisiin lähteisiin tai kanaviin perustuvaa rahoitusta tämän yleissopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi.

4. Se, miten tehokkaasti osapuolina olevat kehitysmaat pystyvät täyttämään tämän yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa, riippuu siitä, panevatko osapuolina olevat teollisuusmaat tämän yleissopimuksen mukaiset rahoitukseen, tekniseen apuun ja teknologian siirtoon liittyvät velvoitteensa tehokkaasti täytäntöön. Se, että kestävä taloudellinen ja sosiaalinen kehitys ja köyhyyden poistaminen ovat osapuolina olevien kehitysmaiden ensisijaiset prioriteetit, otetaan täysimääräisesti huomioon, kiinnittäen myös asianmukaisesti huomiota tarpeeseen suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä.

5. Osapuolet ottavat rahoitukseen liittyvässä toiminnassaan täysimääräisesti huomioon heikoimmin kehittyneiden maiden ja kehitysmaan asemassa olevien pienten saarivaltioiden erityistarpeet ja -tilanteen.

6. Tässä kappaleessa määritellään järjestelmä riittävään ja kestäväan avustukseen tai tukeen perustuvan rahoituksen tarjoamiseksi osapuolina oleville kehitysmailla ja siirtymätalouden maille yleissopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi näissä maissa. Järjestelmä toimii soveltuvien osapuolten konferenssin valvonnassa ja sen antamien ohjeiden mukaisesti, ja on vastuussa osapuolten konferenssille tätä yleissopimusta sovellettaessa. Järjestelmän toiminta annetaan yhden tai useamman tahon vastuulle, mukaan lukien olemassa olevat kansainväliset tahot, osapuolten konferenssin päätöksen mukaisesti. Järjestelmään voi myös kuulua muita monenvälisiä, alueellisia ja kahdenvälisiä taloudellisia ja teknistä apua tarjoavia tahoja. Järjestelmän rahoitukseen osallistutaan muun osapuolina oleville kehitysmailla ja siirtymätalouden maille siirrettävän rahoituksen lisäksi, 2 kappaleessa tarkoitetulla tavalla ja sen määräysten mukaisesti.

7. Tämän yleissopimuksen ja 6 kappaleen tavoitteiden mukaisesti osapuolten konferenssi hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan tarkoituksenmukaiset ohjeet järjestelmää varten ja sopii rahoitusjärjestelmään osallistuvan tahon tai tahojen kanssa tämän toteuttamisjärjestelyistä. Ohjeiden tulee sisältää muun muassa:

- a) politiikkaan, strategioihin ja ohjelmiin liittyvien prioriteettien määrittäminen, sekä selkeät ja yksityiskohtaiset valintakriteerit ja ohjeet, jotka koskevat maiden oikeutta hyödyntää rahoituslähteitä, mukaan lukien tällaisen hyödyntämisoikeuden seuranta ja arviointi säännöllisin väliajoin;
- b) ohjeet kyseisen tahon tai tahojen raporttien toimittamisesta säännöllisin väliajoin osapuolten konferenssille tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon liittyvän toiminnan rahoituksen riittävydestä ja kestävydestä;
- c) ohjeet useisiin lähteisiin perustuvien rahoitustapojen, -järjestelmien ja -järjestelyiden edistämiseksi;
- d) yksityiskohtaiset ohjeet tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon tarvittavan ja käytettävissä olevan rahoituksen määrän sekä tämän määrän säännöllistä arviointia koskevien ehtojen määrittämisestä luotettavasti ja yksilöidysti, pitäen mielessä sen, että pysyvien orgaanisten yhdisteiden poistaminen käytöstä voi edellyttää jatkuvaa rahoitusta,
- e) yksityiskohtaiset ohjeet avun antamisesta asiaan osallisille osapuolille tarpeiden arvioinnissa, sekä tietojen antamisesta käytettävissä olevista rahoituslähteistä ja rahoitusmalleista, asianomaisten osapuolten toiminnan yhteensovittamisen helpottamiseksi.

14 artikla

Väliaikaiset rahoitusjärjestelmät

Uudistetun maailmanlaajuisen ympäristörahan perustamisasiakirjan mukaisesti toimivan maailmanlaajuisen ympäristörahan (Global Environment Facility) toimielimet ovat

väliaikaisesti pääasiallisessa vastuussa 13 artiklassa tarkoitetun rahoitusjärjestelmän toiminnasta tämän yleissopimuksen voimaantulopäivän ja osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen välisen ajan tai kunnes osapuolten konferenssi päättää mitkä laitokset nimetään vastaamaan rahoitusjärjestelmän käytöstä 13 artiklan mukaisesti. Maailmanlaajuisen ympäristörahan toimielinten tulisi hoitaa tämä tehtävä toimenpitein, jotka liittyvät nimenomaan pysyviin orgaanisiin yhdisteisiin, ottaen huomioon sen, että tätä varten voidaan tarvita uusia järjestelyitä.

15 artikla

Raportit

1. Kukin osapuoli toimittaa osapuolten konferenssille raportin toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanoa varten, sekä siitä, miten tehokkaasti nämä toimenpiteet täyttävät yleissopimuksen tavoitteet.

2. Kukin osapuoli toimittaa sihteeristölle:

- a) tilastotiedot A ja B liitteessä lueteltujen kemikaalien kokonaistuotanto-, tuonti- ja vientimääristään, tai kohtuullisen arvion näistä määristä; ja
- b) mahdollisuuksien mukaan luettelon valtioista, joista se on tuonut, sekä valtioista, joihin se on vienyt kutakin sellaista ainetta.

3. Tällaiset raportit annetaan säännöllisin väliajoin ja osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessaan päättämässä muodossa.

16 artikla

Tehokkuuden arviointi

1. Osapuolten konferenssi arvioi tämän yleissopimuksen tehokkuutta ensimmäisen kerran neljän vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä, sekä sen jälkeen osapuolten konferenssin päätöksen mukaisin säännöllisin väliajoin.

2. Helpottaakseen tätä arviointia osapuolten konferenssi tekee ensimmäisessä kokouksessaan aloitteen sellaisten järjestelyiden käyttöönotosta, joiden avulla se saa käyttöönsä vertailukelpoiset seurantatiedot A, B ja C liitteessä lueteltujen kemikaalien esiintymisestä sekä niiden alueellisesta ja maailmanlaajuisesta kulkeutumisesta ympäristöön. Näitä järjestelyjä:

- a) tulisi soveltaa osapuolten toimesta alueellisesti, kun se on tarkoituksenmukaista, teknisten ja taloudellisten mahdollisuuksien mukaisesti ja käyttäen hyväksi olemassa olevia seurantaohjelmia ja -järjestelmiä mahdollisuuksien mukaan sekä edistäen toimintatapojen yhdenmukaistamista;

- b) voidaan tarvittaessa täydentää, ottaen huomioon alueiden väliset erot ja niiden mahdollisuudet toteuttaa seuranta; ja
- c) niihin sisällytetään osapuolten konferenssille annettavat raportit alueellisen ja maailmanlaajuisen seurannan tuloksista osapuolten konferenssin päätöksen mukaisin väliajoin.

3. Tämän artiklan 1 kappaleen mukainen arviointi suoritetaan käytettävissä olevien tieteellisten, ympäristöä koskevien, teknisten ja taloudellisten tietojen perusteella, mukaan lukien:

- a) 2 kappaleen mukaisesti annettavat raportit ja muut seurantatiedot;
- b) 15 artiklan mukaisesti annettavat kansalliset raportit; ja
- c) 17 artiklan nojalla vahvistettujen menettelytapojen mukaisesti annettavat tiedot yleissopimuksen määräysten rikkomisesta.

17 artikla

Yleissopimuksen määräysten rikkominen

Osapuolten konferenssi laatii ja hyväksyy mahdollisimman pian menettelytavat ja institutionaaliset järjestelmät, joiden mukaisesti määritellään, onko tämän yleissopimuksen määräyksiä rikottu, ja päätetään määräyksiä rikkovien osapuolten kohtelusta.

18 artikla

Riitojen ratkaisu

1. Osapuolet ratkaisevat tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riitansa neuvotteluin tai käyttäen muuta valitsemaansa rauhanomaista keinoa.

2. Ratifioidessaan tai hyväksyessään yleissopimuksen tai liityessään siihen, tai milloin tahansa sen jälkeen, osapuoli, joka ei ole alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, voi antaa tallettajalle kirjallisen selityksen, jonka mukaan se tunnustaa minkä tahansa yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevan riidan osalta toisen tai molemmat seuraavista riitojenratkaisukeinoista pakolliseksi suhteessa saman velvoitteen hyväksyviin osapuoliin:

- a) välimiesmenettely sellaisten menettelytapojen mukaisesti, jotka osapuolten konferenssi hyväksyy tämän yleissopimuksen liitteeksi mahdollisimman pian;
- b) riidan saattaminen Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

3. Osapuoli, joka on alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, voi antaa selityksen, jolla on 2 kappaleen a kohdassa tarkoitettujen menettelytapojen mukaisen välimiesmenettelyn osalta vastaava vaikutus.

4. Tämän artiklan 2 tai 3 kappaleen mukaisesti annettu selitys on voimassa, kunnes sen voimassaolo päättyy siinä mainittujen ehtojen mukaisesti tai siihen saakka, kunnes on kulunut kolme kuukautta siitä, kun selityksen peruuttamisesta on talletettu kirjallinen ilmoitus tallettajan huostaan.

5. Selityksen voimassaolon päättyminen, selityksen peruuttamisilmoitus tai uusi selitys ei vaikuta millään tavalla välimiesoi-keudessa tai Kansainvälisessä tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

6. Jos riidan osapuolet eivät ole hyväksyneet samaa menettelytapaa tai kumpaakaan 2 kappaleen mukaisista menettelyta-voista, ja jos ne eivät ole saaneet riitaansa ratkaistua kahdentoista kuukauden kuluessa siitä, kun toinen riidan osapuolista on ilmoittanut toiselle osapuolelle niiden välisen riidan olemassa-olosta, riita saatetaan sovittelukomitean käsiteltäväksi jonkin riidan osapuolen pyynnöstä. Sovittelukomitea antaa raportin suosituksineen. Sovittelukomiteaa koskevat ylimääräiset menettelytavat sisällytetään liitteeseen, joka osapuolten konferenssin tulee hyväksyä viimeistään toisessa kokouksessaan.

19 artikla

Osapuolten konferenssi

1. Tällä yleissopimuksella perustetaan osapuolten konferenssi.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman pääjohtaja kutsuu koolle osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen viimeistään vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantu-lost. Sen jälkeen osapuolten konferenssin sääntömääräiset kokoukset pidetään konferenssin päättämisen säännöllisin väli-ajoin.

3. Osapuolten konferenssin ylimääräisiä kokouksia pidetään muina konferenssin tarpeellisiksi katsomina ajankohtina, tai osapuolen kirjallisesta pyynnöstä, edellyttäen kuitenkin, että pyyntöä tukee vähintään kolmasosa osapuolista.

4. Osapuolten konferenssi sopii yksimielisesti omista sekä apuelinten menettelytapasäännöistä ja rahoitussäännöistä sekä sihteeristön toiminnan rahoitussäännöistä, ja hyväksyy ne ensimmäisessä kokouksessaan.

5. Osapuolten konferenssi tarkastelee ja arvioi jatkuvasti tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Se suorittaa yleissopimuksen mukaiset tehtävänsä ja tätä tarkoitusta varten:

- a) perustaa 6 kappaleen edellyttämän elimen lisäksi sellaisia apuelimiä, jotka se katsoo tarpeellisiksi yleissopimuksen täytäntöönpanon kannalta;

b) toimii tarvittaessa yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen, hallitustenvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa;

20 artikla

c) arvioi säännöllisesti osapuolille 15 artiklan mukaisesti annettuja tietoja, mukaan lukien 3 artiklan 2 kappaleen b kohdan iii alakohdan tehokkuuden arviointi; ja

d) harkitsee ja toteuttaa lisätoimenpiteitä, joita mahdollisesti edellytetään yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

6. Osapuolten konferenssi perustaa ensimmäisessä kokouksessaan apuelimen, jonka nimi on pysyvien organisten yhdisteiden arviointikomitea, suorittamaan sille tässä yleissopimuksessa määrättyjä tehtäviä. Tätä varten:

a) osapuolten konferenssi nimittää pysyvien organisten yhdisteiden arviointikomitean jäsenet. Komitean jäsenet ovat hallitusten nimeämiä kemikaalien arvioinnin tai hallinnan asiantuntijoita. Komitean jäsenet nimitetään tasapuolisen maantieteellisen jakauman perusteella;

b) osapuolten konferenssi päättää komitean työjärjestyksestä, organisaatiosta ja toiminnasta; ja

c) komitea pyrkii kaikin tavoin hyväksymään suosituksensa yksimielisesti. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty, eikä sitä ole saavutettu, suositus hyväksytään viime kädessä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmasosan äänen enemmistöllä.

7. Osapuolten konferenssi arvioi kolmannessa kokouksessaan 3 artiklan 2 kappaleen b kohdassa mainitun menettelyn tarpeen jatkuvuutta, mukaan luettuna sen tehokkuus.

8. Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiayhteisö, sekä tämän yleissopimuksen ulkopuoliset valtiot, voivat olla edustettuina osapuolten konferenssin kokouksissa tarkkailijoina. Sellainen kansallinen tai kansainvälinen, hallitustenvälinen elin tai järjestö tai kansalaisjärjestö, joka toimii yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, ja joka on ilmoittanut sihteeristölle halustaan olla edustettuna osapuolten konferenssissa tarkkailijana, voidaan hyväksyä sellaiseksi, jollei vähintään kolmasosa läsnä olevista osapuolista vastusta sitä. Tarkkailijoiden hyväksyntään ja osallistumiseen sovelletaan osapuolten konferenssin hyväksymiä menettelytapasääntöjä.

Sihteeristö

1. Tällä yleissopimuksella perustetaan sihteeristö.

2. Sihteeristön tehtävänä on:

a) suorittaa osapuolten konferenssin ja sen apuelinten kokousten järjestelyt ja tarjota niille tarvittavat palvelut;

b) helpottaa pyynnöstä avun antamista osapuolille, erityisesti osapuolilla oleville kehitysmaille ja siirtymätalouden maille, tämän yleissopimuksen täytäntöönpanossa;

c) varmistaa tarvittava toiminnan yhteensovittaminen muiden asiaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen sihteeristöjen kanssa;

d) valmistella ja toimittaa osapuolille määräaikaissraportit, jotka perustuvat 15 artiklan mukaisesti saatuihin tietoihin ja muihin saatavilla oleviin tietoihin;

e) tehdä osapuolten konferenssin yleisten ohjeiden mukaisesti sellaisia hallinnollisia järjestelyjä ja sopimusjärjestelyjä, joita edellytetään sen tehtävien suorittamiseksi tehokkaasti; ja

f) suorittaa muut tässä yleissopimuksessa määritetyt sihteeristön tehtävät sekä sellaiset muut tehtävät, joista osapuolten konferenssi päättää.

3. Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman pääjohtaja vastaa tämä yleissopimuksen sihteeristön tehtävistä, jollei osapuolten konferenssi päättää läsnä olevien ja äänestävien osapuolten kolmen neljäsosan äänen enemmistöllä antaa sihteeristön tehtäviä yhden tai useamman muun kansainvälisen järjestön vastuulle.

21 artikla

Yleissopimuksen muutokset

1. Osapuoli voi ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen.

2. Yleissopimuksen muutokset hyväksytään osapuolten konferenssissa. Sihteeristö antaa hyväksytyt muutokset tiedoksi osapuolille viimeistään kuusi kuukautta ennen kokousta, jossa se on ehdotettu hyväksyttäväksi. Sihteeristö antaa ehdotetut muutokset tiedoksi myös tämän yleissopimuksen allekirjoittajille sekä tallettajalle.

3. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään yksimieliseen sopimukseen ehdotetusta muutoksesta. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty, eikä sopimukseen ole päästy, muutos hyväksytään viime kädessä läsnä olevien ja äänestävien osapuolten kolmen neljäsosan äänten enemmistöllä.

4. Tallettaja antaa muutoksen tiedoksi kaikille osapuolille ratifiointia tai hyväksymistä varten.

5. Muutoksen ratifioinnista tai hyväksymisestä ilmoitetaan tallettajalle kirjallisesti. Tämän artiklan 3 kappaleen mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan sen hyväksyneiden osapuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona vähintään kolme neljäsosaa osapuolista on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa. Sen jälkeen muutos tulee voimaan muun osapuolen osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona asianomainen osapuoli on tallettanut muutosta koskevan ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

22 artikla

Liitteiden hyväksyminen ja muuttaminen

1. Tämän yleissopimuksen liitteet ovat sen erottamaton osa ja, jollei nimenomaan toisin määrätä, viittaus tähän yleissopimukseen on samalla viittaus sen liitteisiin.

2. Uudet liitteet voivat koskea ainoastaan menettelytapakysymyksiä tai tieteellisiä, teknisiä tai hallinnollisia asioita.

3. Seuraavaa menettelytapaa sovelletaan tämän yleissopimuksen uusia liitteitä koskeviin ehdotuksiin sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon:

- a) uusia liitteitä ehdotetaan ja ne hyväksytään 21 artiklan 1, 2 ja 3 kappaleessa mainitun menettelyn mukaisesti;
- b) osapuoli, joka ei voi hyväksyä uutta liitettä, ilmoittaa siitä tallettajalle kirjallisesti vuoden kuluessa siitä päivästä, jona tallettaja on antanut uuden liitteen hyväksymisen tiedoksi. Tallettaja ilmoittaa viipymättä kaikille osapuolille vastaanottamastaan ilmoituksesta. Osapuoli voi milloin tahansa peruuttaa aikaisemmin antamansa ilmoituksen siitä, että se ei hyväksy uutta liitettä, minkä jälkeen liite tulee kyseisen osapuolen osalta voimaan c kohdan määräysten mukaisesti; ja
- c) vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on antanut uuden liitteen hyväksymisen tiedoksi, liite tulee voimaan kaikkien niiden osapuolten osalta, jotka eivät ole antaneet b kohdan määräysten mukaista ilmoitusta.

4. A, B tai C liitteen muuttamista koskeviin ehdotuksiin sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon sovelletaan samoja menettelytapoja kuin tämän yleissopimuksen uusia liitteitä koskeviin ehdotuksiin sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon, kuitenkin siten, että A, B tai C liitteen muutos ei tule voimaan sellaisen osapuolen osalta, joka on antanut liitteiden muuttamista koskevan selityksen 25 artiklan 4 kappaleen mukaisesti, jolloin muutos tulee tällaisen osapuolen osalta voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona se on tallettanut muutosta koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettajan huostaan.

5. Seuraavaa menettelytapaa sovelletaan D, E tai F liitteen muuttamista koskeviin ehdotuksiin sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon:

- a) muutosta ehdotetaan 21 artiklan 1 ja 2 kappaleessa mainitun menettelytavan mukaisesti;
- b) osapuolet päättävät D, E tai F liitteen muuttamisesta yksimielisesti; ja
- c) tallettaja antaa D, E tai F liitteen muuttamista koskevan päätöksen heti tiedoksi osapuolille. Muutos tulee voimaan kaikkien osapuolten osalta päätöksessä mainittuna päivänä.

6. Jos uusi liite tai liitteen muutos liittyy tämän yleissopimuksen muutokseen, uusi liite tai sen muutos tulee voimaan vasta kun yleissopimuksen muutos tulee voimaan.

23 artikla

Äänioikeus

1. Kullakin tämän yleissopimuksen osapuolella on yksi ääni, jollei 2 kappaleesta muuta johdu.

2. Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö käyttää äänioikeuttaan toimivaltaansa kuuluvissa asioissa sen tämän yleissopimuksen osapuolina olevien jäsenvaltioiden lukumäärää vastaavalla äänimäärällä. Tällainen järjestö ei käytä äänioikeuttaan, jos joku sen jäsenvaltioista käyttää äänioikeuttaan, ja päinvastoin.

24 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä yleissopimus on avoimna allekirjoittamista varten kaikille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille Tukholmassa 23 päivänä toukokuuta 2001, ja Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 24 päivästä toukokuuta 2001 lähtien 22 päivään toukokuuta 2002 saakka.

*25 artikla***Ratifiointi, hyväksyminen tai liittyminen**

1. Valtioiden ja alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen tulee ratifioida tai hyväksyä tämä yleissopimus. Yleissopimus on avoinna liittymistä varten valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille siitä päivästä lähtien, jona se ei ole enää avoinna allekirjoittamista varten. Ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

2. Sellainen alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, joka tulee tämän yleissopimuksen osapuoleksi ilman, että sen jäsenvaltiot ovat osapuolia, on kaikkien yleissopimukseen perustuvien velvoitteiden sitoma. Mikäli tällaisen järjestön jäsenvaltioista yksi tai useampi on tämän yleissopimuksen osapuoli, järjestö ja sen jäsenvaltiot päättävät vastuun jakamisesta keskenään yleissopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Tällaisessa tapauksessa järjestö ja sen jäsenvaltiot eivät saa käyttää yleissopimukseen perustuvia oikeuksiaan päällekkäisesti.

3. Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö antaa ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjassaan selityksen toimivaltansa laajuudesta tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Tällainen järjestö ilmoittaa myös merkittävistä muutoksista toimivaltansa laajuudessa tallettajalle, joka puolestaan ilmoittaa niistä edelleen osapuolille.

4. Osapuoli voi selittää ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjassaan, että sen osalta A, B tai C liitteen muutokset tulevat voimaan vasta, kun se on tallettanut niitä koskevan ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

*26 artikla***Voimaantulo**

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona viideskymmenes ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu.

2. Kunkin sellaisen valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen sen jälkeen, kun viideskymmenes ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu,

yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona kyseinen valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö on tallettanut ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen soveltamista varten alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei lasketa mukaan kyseisen järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.

*27 artikla***Varaumat**

Tähän yleissopimukseen ei saa tehdä varaumia.

*28 artikla***Irtisanominen**

1. Osapuoli voi irtisanoa tämän yleissopimuksen milloin tahansa sen jälkeen, kun on kulunut kolme vuotta siitä päivästä, jona yleissopimus on tullut kyseisen osapuolen osalta voimaan, ilmoittamalla siitä kirjallisesti tallettajalle.

2. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen, tai irtisanomisilmoituksessa mainittuna myöhempänä päivänä.

*29 artikla***Tallettaja**

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri on tämän yleissopimuksen tallettaja.

*30 artikla***Todistusvoimaiset tekstit**

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Tukholmassa 22 päivänä toukokuuta 2001.

A LIITE

TUOTANNON JA KÄYTÖN LOPETUS

I osa

Kemikaali	Toiminta	Yksittäinen vapautus
Aldriini* CAS-numero 309-00-2	Tuotanto	Ei ole
	Käyttö	Paikallisesti ulkoloisten torjuntaan Tuhohyönteisten torjuntaan
Klordaani* CAS-numero 57-74-9	Tuotanto	Sallittu rekisteriin merkityille osapuolille
	Käyttö	Paikallisesti ulkoloisten torjuntaan Tuhohyönteisten torjuntaan Termiittien torjuntaan Termiittien torjuntaan rakennuksissa ja patorakenteissa Termiittien torjuntaan teillä Lisäaineena vaneriliimoissa
Dieldriini* CAS-numero 60-57-1	Tuotanto	Ei
	Käyttö	Maataloudessa
Endriini* CAS-numero 72-20-8	Tuotanto	Ei ole
	Käyttö	Ei ole
Heptakloori* CAS-numero 76-44-8	Tuotanto	Ei ole
	Käyttö	Termiittien torjuntaan Termiittien torjuntaan talojen rakenteissa Termiittien torjuntaan (maalaisesti) Puunkäsittelyaineena Maanalaisissa kaapelirasioissa
Heksaklooribentseeni CAS-numero 118-74-1	Tuotanto	Sallittu rekisteriin merkityille osapuolille
	Käyttö	Välituotteena Torjunta-aineiden liuottimena Välituotteena suljetussa järjestelmässä tuotantolaitoksen alueella
Mirex* CAS-numero 2385-85-5	Tuotanto	Sallittu rekisteriin merkityille osapuolille
	Käyttö	Termiittien torjuntaan
Toksafeeni* CAS-numero 8001-35-2	Tuotanto	Ei ole
	Käyttö	Ei ole
Polyklooratut bifenyyliit (PCB)*	Tuotanto	Ei ole
	Käyttö	Tämän liitteen II osan määräysten mukaisesti käytössä olevat tavarat

Huomautuksia:

- i) Jollei tässä yleissopimuksessa ole toisin määrätty, tahattomina vierasainejääminä tuotteissa ja tavaroissa esiintyvien kemikaalien ei katsota sisältyvän tähän liitteeseen;
- ii) Tämän huomautuksen ei katsota muodostavan 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua tuotanto- ja käyttökohtaista poikkeusta. Kemikaalien esiintymisen aineosina tavaroissa, jotka on valmistettu tai jotka ovat olleet käytössä ennen kyseistä kemikaalia koskevan velvoitteen voimaantuloa, ei katsota sisältyvän tähän liitteeseen, edellyttäen että osapuoli on tehnyt ilmoituksen sihteeristölle siitä, että tällainen tavara on edelleen käytössä osapuolena olevassa valtiossa. Sihteeristö julkistaa nämä ilmoitukset;
- iii) Tämän huomautuksen, joka ei koske sellaisia kemikaaleja, joiden nimet on tämän liitteen I osan kemikaaliluettelossa merkitty tähdellä, ei katsota muodostavan 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua tuotanto- ja käyttökohtaista vapautusta. Osapuoli voi tehtyään ilmoituksen sihteeristölle sallia tämän liitteen luettelossa mainitun kemikaalin tuotannon ja käytön suljetussa prosessissa tuotantolaitoksen alueella välituotteena, joka muuntuu kemiallisesti valmistettaessa muita sellaisia kemikaaleja, joilla, ottaen huomioon D liitteen 1 kappaleessa esitetyt kriteerit, ei ole pysyvien orgaanisten yhdisteiden (POP-yhdisteiden) ominaisuuksia, mikäli mainitun kemikaalin ei oleteta merkittävässä määrin kulkeutuvan ihmisiin ja ympäristöön suljetussa prosessissa tuotantolaitoksen alueella käytettäväksi tarkoitetun välituotteen tuotannon ja käytön aikana. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot kyseisen kemikaalin koko tuotannosta ja käytöstä tai kohtuullinen arvio näistä tiedoista sekä tiedot tuotantolaitoksen alueella olevan suljetun prosessin luonteesta, mukaan lukien lähtöaineena käytettävän, prosessissa muuntumattoman ja tahattomana jäämänä esiintyvän POP-yhdisteen määrästä lopputuotteessa. Tätä menettelyä noudatetaan, jollei tässä liitteessä ole toisin säädetty. Sihteeristö antaa tämän ilmoituksen tiedoksi osapuolten konferenssille ja julkisuuteen. Tällaista tuotantoa tai käyttöä ei pidetä tuotanto- tai käyttökohtaisena vapautuksena. Tällaisen tuotannon ja käytön tulee loppua kymmenen vuoden kuluttua, ellei kyseinen osapuoli tee sihteeristölle uutta ilmoitusta, jolloin ajanjaksoa jatketaan kymmeneksi vuodeksi, jollei osapuolten konferenssi päättää toisin arvioituaan tuotannon ja käytön uudelleen. Ilmoitusmenettely voidaan toistaa;
- iv) Kaikkia tässä liitteessä mainittuja erityisiä poikkeuksia voivat toteuttaa osapuolet, jotka ovat rekisteröineet nämä vapautukset 4 artiklan mukaisesti, lukuun ottamatta polykloorattujen bifenyyliden käyttöä tavaroissa, joita käytetään tämän liitteen II osan määräysten mukaisesti, minkä voivat toteuttaa kaikki osapuolet.

II osa*Polyklooratut bifenyylit*

Kunkin osapuolen tulee:

- a) Liittyen polykloorattujen bifenyyliden käytön eliminoimiseen laitteissa (kuten muuntajissa, kondensaattoreissa tai muissa nestemäisiä aineita sisältävissä säiliöissä) vuoteen 2025 mennessä, jollei osapuolten konferenssi asiaa uudelleen tarkasteltuaan muuta päätä, ryhtyä toimenpiteisiin seuraavien prioriteettien mukaisesti:
 - i) Tilavuudeltaan yli 5-litraisten ja yli 10 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä sisältävien laitteiden määrätietoinen kartoitus, merkintä ja käytöstä poistaminen;
 - ii) Tilavuudeltaan yli 5-litraisten ja yli 0,05 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä sisältävien laitteiden määrätietoinen kartoitus, merkintä ja käytöstä poistaminen;
 - iii) Tilavuudeltaan yli 0,05-litraisten ja yli 0,005 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä sisältävien laitteiden kartoitus ja käytöstä poistaminen;
- b) Edistää a) kohdan prioriteettien mukaisesti seuraavia toimenpiteitä polyklooratuille bifenyyleille altistumisen estämiseksi, niiden riskien vähentämiseksi ja käytön rajoittamiseksi:
 - i) Polykloorattujen bifenyyliden käyttö ainoastaan ehjissä, vuotamattomissa laitteissa ja ainoastaan sellaisilla alueilla, joissa päästöt ympäristöön voidaan minimoida ja niiden aiheuttamat vahingot nopeasti korjata;
 - ii) Polykloorattujen bifenyyliden käytön estäminen laitteissa sellaisilla alueilla, joilla tuotetaan tai käsitellään elintarvikkeita tai rehuja;

- iii) Kun polykloorattuja bifenyylejä käytetään asutuilla alueilla, mukaan lukien kouluissa ja sairaaloissa, kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin ryhtymisen sellaisten sähkövirran jakelun keskeytysten estämiseksi, joilla seurauksena voi olla tulipalo, ja laitteiden säännöllinen tarkastaminen vuotojen varalta;
- c) Riippumatta 3 artiklan 2 kappaleesta varmistaa, että a) kohdassa kuvattuja, polykloorattuja bifenyylejä sisältäviä laitteita ei viedä maasta eikä tuoda maahan paitsi ympäristön kannalta kestävän jätehuollon tarkoituksia varten;
- d) Lukuun ottamatta huolto- ja kunnossapitotöitä olla sallimatta yli 0,005 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä sisältävien nesteiden kierrätystä uudelleenkäyttöä varten muissa laitteissa;
- e) Pyrkii määrätietoisesti vaikuttamaan polykloorattuja bifenyylejä sisältävien nesteiden ja polykloorattujen bifenyyliden saastuttamien laitteiden, jotka sisältävät yli 0,005 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä, ympäristön kannalta asianmukaiseen jätehuoltoon 6 artiklan 1 kappaleen mukaisesti niin pian kuin mahdollista mutta viimeistään vuonna 2028, jollei osapuolten konferenssi asiaa uudelleen tarkasteltuaan muuta päätä;
- f) Tämän liitteen I osan ii) huomautuksen sijasta pyrkii kartoittamaan muut tavarat, jotka sisältävät yli 0,005 prosenttia polykloorattuja bifenyylejä (kuten kaapelivaipat, kovetetut saumausaineet ja maalatut esineet) ja käsitellä niitä 6 artiklan 1 kappaleen mukaisesti;
- g) Laatia viiden vuoden välein raportti polykloorattujen bifenyyliden eliminoimisen edistymisestä ja toimittaa se osapuolten konferenssille 15 artiklan mukaisesti;
- h) Osapuolten konferenssin tulee käsitellä g) kohdassa mainittuja raportteja polykloorattuja bifenyylejä koskeissa katsauksissaan soveltuvin osin. Osapuolten konferenssin tulee tarkastella polykloorattujen bifenyyliden eliminoimisen edistymistä viiden vuoden välein tai tarpeen mukaan ottaen huomioon edellä mainitut raportit.
-

B LIITE

RAJOITTAMINEN

I osa

Kemikaali	Vaikutus	Sallittu käyttötarkoitus tai yksittäinen vapautus
DDT (1,1,1-trikloori-2,2-bis(4-kloorifenyli)etaani) CAS-numero 50-29-3	Tuotanto	Sallittu käyttötarkoitus: Taudinkantajien torjunta tämän liitteen II osan mukaisesti Erityinen vapautus: Välituotteena dikofolin tuotannossa Välituotteena
	Käyttö	Sallittu käyttötarkoitus: Taudinkantajien torjunta tämän liitteen II osan mukaisesti Yksittäinen vapautus: Dikofolin tuotanto Välituotteena

Huomautuksia:

- i) Jollei tässä sopimuksessa ole toisin määrätty, tahattomina vierasainejääminä tuotteissa ja tavaroissa esiintyvien kemikaalien ei katsota sisältyvän tähän liitteeseen;
- ii) Tämän huomautuksen ei katsota muodostavan 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua tuotanto- ja käyttökohtaista poikkeusta. Kemikaalien esiintymisen aineosina tuotteissa, jotka on valmistettu tai jotka ovat olleet käytössä ennen kyseistä kemikaalia koskevan velvoitteen voimaantuloa, ei katsota sisältyvän tähän liitteeseen, edellyttäen että osapuoli on tehnyt ilmoituksen sihteeristölle siitä, että tällainen tuote on edelleen käytössä osapuolena olevassa valtiossa. Sihteeristö julkistaa nämä ilmoitukset;
- iii) Tämän huomautuksen ei katsota muodostavan 3 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua tuotanto- ja käyttökohtaista poikkeusta. Osapuoli voi tehtyään ilmoituksen sihteeristölle sallia tässä luettelossa mainitun kemikaalin tuotannon ja käytön suljetussa prosessissa tuotantolaitoksen alueella välituotteena, joka muuntuu kemiallisesti valmistettaessa muita sellaisia kemikaaleja, joilla, ottaen huomioon D liitteen 1 kappaleessa esitetyt kriteerit, ei ole pysyvien orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksia, mikäli kemikaalin ei oleteta merkittävässä määrin kulkeutuvan ihmisiin ja ympäristöön suljetussa prosessissa tuotantolaitoksen alueella käytettävän välituotteen tuotannon ja käytön aikana. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot kyseisen kemikaalin koko tuotannosta ja käytöstä tai kohtuullinen arvio näistä tiedoista sekä tiedot tuotantolaitoksen alueella toteutettavan suljetun prosessin luonteesta, mukaan lukien lähtöaineena käytettävän, prosessissa muuntumattoman ja tahattomana jäämänä esiintyvän POP-yhdisteen määrästä lopputuotteessa. Tätä menettelyä noudatetaan, jollei tässä liitteessä ole toisin määrätty. Sihteeristö antaa nämä ilmoitukset tiedoksi osapuolten konferenssille ja julkisuuteen. Tällaista tuotantoa tai käyttöä ei pidetä tuotanto- tai käyttökohtaisena vapautuksena. Tällaisen tuotannon ja käytön tulee loppua kymmenen vuoden kuluttua, ellei kyseinen osapuoli tee sihteeristölle uutta ilmoitusta, jolloin ajanjaksoa jatketaan kymmeneksi vuodeksi, jollei osapuolten konferenssi päättää toisin arvioituaan tuotannon ja käytön uudelleen. Ilmoitusmenettely voidaan toistaa;
- iv) Kaikki tässä liitteessä mainitut erityiset vapautukset voidaan toteuttaa niiden osapuolten toimesta, jotka ovat rekisteröityneet näihin vapautuksiin 4 artiklan mukaisesti.

II osa

DDT (1,1,1-trikloori-2,2-bis(4-kloorifenyli)etaani)

1. Osapuolten on lopetettava DDT:n tuotanto ja käyttö, jolleivät ne ole ilmoittaneet sihteeristölle aikomuksestaan tuottaa ja/tai käyttää sitä. Tällä yleissopimuksella perustetaan julkinen DDT-rekisteri. DDT-rekisteriä ylläpitää sihteeristö.

2. Kukin DDT:tä tuottava ja/tai käyttävä osapuoli saa tuottaa ja/tai käyttää ainetta vain taudinkantajien torjuntaan Maailman terveysjärjestön (WHO) DDT:n käyttöä koskevien suositusten ja ohjeiden mukaisesti ja vain jos kyseisellä osapuolella ei ole käytettävissään paikallisesti turvallisia, tehokkaita ja kohtuuhintaisia vaihtoehtoja.
 3. Mikäli osapuoli, joka ei ole DDT-rekisterissä, päättää, että se tarvitsee DDT:tä taudinkantajien torjuntaan, sen tulee ilmoittaa tästä viipymättä sihteeristölle, jotta sen nimi voidaan välittömästi lisätä DDT-rekisteriin. Sen tulee samalla ilmoittaa asiasta WHO:lle.
 4. Jokaisen DDT:tä käyttävän osapuolen tulee kolmen vuoden välein toimittaa sihteeristölle ja WHO:lle tiedot käytetystä DDT:n määrästä, käyttöolosuhteista ja käytön tarkoituksenmukaisuudesta asianomaisen osapuolen taudintorjuntastategiassa, osapuolten konferenssin ja WHO:n yhdessä päättämällä tavalla.
 5. DDT:n käytön rajoittamiseksi ja sen lopettamiseksi kokonaan osapuolten konferenssin tulee edistää seuraavia toimenpiteitä:
 - a. Kukin DDT:tä käyttävä osapuoli kehittää ja toteuttaa toimintaohjelman osana 7 artiklassa mainittua täytäntöönpanosuunnitelmaa. Toimintaohjelman tulee sisältää:
 - i) Lakisäätöjen ja muiden mekanismien kehittäminen, jotta voidaan varmistaa, että DDT:tä käytetään vain taudinkantajien torjuntaan;
 - ii) Sopivien vaihtoehtoisten tuotteiden, menetelmien ja strategioiden ottaminen käyttöön, mukaan lukien resistenssinhallintastrategiat näiden vaihtoehtojen jatkuvan tehon varmistamiseksi;
 - iii) Toimenpiteet terveydenhuollon tehostamiseksi ja tautien esiintyvyyden rajoittamiseksi.
 - b. Osapuolet edistävät mahdollisuuksiensa mukaan sopivien ja turvallisten vaihtoehtoisten kemiallisten ja ei-kemiallisten tuotteiden sekä menetelmien ja strategioiden tutkimusta ja kehitystä DDT:tä käyttäviä osapuolia varten päämääränään lievittää sairauksien aiheuttamaa inhimillisiä ja taloudellisia rasituksia. Harkittaessa vaihtoehtoja tai vaihtoehtojen yhdistelmiä on otettava huomioon muun muassa inhimilliset terveysriskit ja kyseisten vaihtoehtojen ympäristövaikutukset. Toteuttamiskelpoisten DDT:n vaihtoehtojen tulee olla kyseistä ainetta vaarattomampia ihmisten terveydelle ja ympäristölle, soveltua tautien torjuntaan kyseisissä osapuolimaissa ja olla seurantatietojen tukemia.
 6. Ensimmäisestä kokouksesta alkaen ja vähintään joka kolmas vuosi sen jälkeen osapuolten konferenssin tulee yhteistyössä WHO:n kanssa arvioida DDT:n tarve taudinkantajien torjunnassa käytettävissä olevan tieteellisen, teknisen, ympäristöä koskevan ja taloudellisen tiedon perusteella, mukaan lukien:
 - a) DDT:n tuotanto ja käyttö ja 2 kappaleessa mainitut edellytykset;
 - b) DDT:n vaihtoehtojen saatavuus, soveltuvuus ja käyttöönotto; ja
 - c) Maiden valmiuksien parantuminen, jotta ne pystyvät siirtymään turvallisesti tällaisten vaihtoehtojen käyttöön.
 7. Osapuoli voi milloin tahansa poistaa nimensä DDT-rekisteristä ilmoittamalla tästä kirjallisesti sihteeristölle. Nimen poistaminen astuu voimaan ilmoituksessa mainittuna ajankohtana.
-

C LIITE

TAHATON TUOTTAMINEN

I osa: 5 artiklan vaatimusten soveltamisalaan kuuluvat POP-yhdisteet

Tämä liite koskee seuraavassa mainittuja POP-yhdisteitä, silloin kun niitä muodostuu ja vapautuu tahattomasti ihmisen toiminnan tuloksena:

Kemikaali

Polyklooratut dibentso-para-dioksiinit ja dibentsofuraanit (PCDD/PCDF)

Heksaklooribentseeni (HCB) (CAS-numero 118-74-1)

Polyklooratut bifenyylit (PCB)

II osa: Päästölähteiden luokitus

Polykloorattuja dibentso-para-dioksiineja ja dibentsofuraaneja, heksaklooribentseeniä ja polykloorattuja bifenyylejä muodostuu tahattomasti ja pääsee epätäydellisen palamisen tai kemiallisten reaktioiden tuloksena ympäristöön lämpöprosesseissa, joissa on mukana eloperäisiä aineita ja klooria. Seuraavat teolliset päästölähteet voivat tuottaa verrattain suuria määriä näitä kemikaaleja ja päästää niitä ympäristöön:

- a) Jätteidenpolttolaitokset, mukaan lukien yhdyskuntajätteen, ongelmajätteen tai sairaalajätteen tai jäteliikkeen rinnakkaispolttolaitokset;
- b) Sementinpolttouunit, joissa käytetään polttoaineena vaarallista jätettä;
- c) Selluntuotanto, jossa valkaisuun käytetään klooria tai kemikaaleja, joita käytettäessä muodostuu klooria;
- d) Seuraavat metallurgisen teollisuuden lämpöprosessit:
 - i) Sekundaarinen kuparin tuotanto;
 - ii) Rauta- ja terästeollisuuden sintraamot;
 - iii) Sekundaarinen alumiinin tuotanto;
 - iv) Sekundaarinen sinkin tuotanto.

III osa: Päästölähteiden luokitus

Polykloorattuja dibentso-para-dioksiineja ja dibentsofuraaneja, heksaklooribentseeniä ja polykloorattuja bifenyylejä voi myös syntyä tahattomasti ja päästä ympäristöön muun muassa seuraavista päästölähteistä:

- a) Avoin jätteenpoltto, mukaan lukien jätteiden poltto kaatopaikoilla;
- b) Metallurgisen teollisuuden lämpöprosessit, joita ei ole mainittu II osassa;
- c) Yhdyskuntajätteenpolttolähteet;
- d) Yhdyskuntien ja teollisuuden polttokattilat, joissa käytetään fossiilisia polttoaineita;
- e) Polttolaitokset puun ja muun biomassan polttoa varten;
- f) Tietyt kemialliset tuotantoprosessit, joista pääsee ympäristöön tahattomasti sivutuotteina syntyneitä POP-yhdisteitä, erityisesti kloorifenolien ja kloraniilin tuotanto;
- g) Krematoriot;

- h) Moottoriajoneuvot, erityisesti lyijypitoista bensiiniä käyttävät moottoriajoneuvot;
- i) Eläinten ruhojen hävittäminen;
- j) Tekstiilin ja nahan värjäys (kloraniililla) ja viimeistely (alkaaliuuton avulla);
- k) Vanhojen käytettyjen autojen hajottamot;
- l) Kuparikaapeliin sulatus;
- m) Jäteöljynpuhdistamot.

IV osa: Määritelmät

1. Tässä liitteessä tarkoitetaan:
 - a) 'polyklooratuilla bifenyyleillä' aromaattisia yhdisteitä, jotka ovat syntyneet siten, että bifenyylimolekyylin vetyatomit (kaksi bentseenirengasta, joita yhdistää hiili-hiili-yksittäissidos) voivat korvautua korkeintaan kymmenellä klooriatomilla; ja
 - b) 'Polyklooratuilla dibentso-para-dioksiineilla' ja 'polyklooratuilla dibentsofuraaneilla' trisyklisiä aromaattisia yhdisteitä, jotka muodostuvat kahdesta bentseenirengasta, joita yhdistää polyklooratuissa dibentso-para-dioksiineissa kaksi happiatomia ja polyklooratuissa dibentsofuraaneissa yksi happiatomi ja yksi hiili-hiili-sidos, ja joissa vetyatomit voivat korvautua korkeintaan kahdeksalla klooriatomilla.
2. Tässä liitteessä polykloorattujen dibentso-para-dioksiinien ja dibentsofuraanien myrkyllisyys ilmaistaan toksisuus-ekvivalentin käsitteellä, joka mittaa polykloorattujen dibentso-para-dioksiinien ja dibentsofuraanien ja koplanaaristen polykloorattujen bifenyylin eri kongeneerien suhteellista dioksiinin kaltaista toksista vaikutusta verrattuna 2,3,7,8-tetraklooridibentso-p-dioksiiniin. Tämän yleissopimuksen soveltamisessa käytettävien toksisuus-ekvivalenttikertoimen arvojen tulee olla hyväksytyjen kansainvälisten standardien mukaisia, alkaen WHO:n vuonna 1998 asettamista polykloorattujen dibentso-para-dioksiinien ja dibentsofuraanien sekä koplanaaristen polykloorattujen bifenyylin toksisuus-ekvivalenttikertoimen arvoista, jotka koskevat nisäkkäitä. Pitoisuudet ilmaistaan toksisuus-ekvivalenttikertoimina.

V osa: Yleisiä ohjeita parhaasta käytettävissä olevasta tekniikasta ja ympäristön kannalta parhaista käytännöistä

Tässä osassa on osapuolille yleisiä ohjeita I osassa lueteltujen kemikaalien päästöjen estämiseksi tai vähentämiseksi.

- A. *Yleiset ennalta ehkäisevät toimenpiteet, jotka liittyvät parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan ja ympäristön kannalta parhaisiin käytäntöihin*

Etusija tulee antaa menettelytavoille, joiden avulla estetään I osassa lueteltujen kemikaalien muodostuminen ja pääsy ympäristöön. Hyödyllisiä toimenpiteitä voisivat olla seuraavat:

- a) Vähän jätettä muodostavan tekniikan käyttö;
- b) Entistä vaarattomampien aineiden käyttö;
- c) Prosesseissa muodostuvien ja niissä käytettyjen aineiden sekä jätteiden entistä tehokkaampi talteenotto ja kierrätys;
- d) Sellaisten syöttöaineiden korvaaminen, jotka ovat pysyviä orgaanisia yhdisteitä tai siinä tapauksessa, että aineiden ja lähteestä peräisin olevien pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen välillä todetaan suora yhteys;
- e) Järkevä taloudenhoito ja ehkäisevät huolto-ohjelmat;
- f) Jätteiden käsittelyn parantaminen päämääränä avoimen ja muun valvomattoman jätteiden polton lopettaminen, mukaan lukien niiden polttaminen kaatopaikoilla. Käsiteltäessä ehdotuksia uusien jätteenkäsittelylaitosten rakentamiseksi olisi harkittava tämän vaihtoehtoja, kuten toimia, joilla minimoidaan yhdyskunta- ja sairaalajätteen syntyminen, mukaan lukien resurssien hyödyntäminen, uudelleenkäyttö, kierrätys, jätteiden lajittelu ja sellaisten tuotteiden käyttäminen, joista syntyy vähemmän jätettä. Samalla tulisi ottaa tarkasti huomioon kansanterveydelliset näkökohdat;
- g) Näiden kemikaalien minimoiminen jääminä tuotteissa;

h) Kloorin tai sellaisten kemikaalien, joita käytettäessä muodostuu klooria, välttäminen valkaisussa.

B. *Paras käytettävissä oleva tekniikka*

Parhaan käytettävissä olevan tekniikan käsitteen tarkoituksena ei ole määrätä käytettäväksi tiettyä tekniikkaa tai teknologiaa, vaan sillä pyritään ottamaan huomioon kyseessä olevan laitoksen tekniset ominaisuudet, sen maantieteellinen sijainti ja paikalliset ympäristöolosuhteet. Sopivat rajoitusmenetelmät I osassa lueteltujen kemikaalien päästöjen vähentämiseksi ovat yleensä kaikissa toiminnoissa samat. Parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa valittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sekä yleensä että yksittäistapauksissa seuraaviin tekijöihin ja otettava huomioon toimenpiteen todennäköiset kustannukset ja hyödyt sekä ennalta varautuminen ja ehkäiseminen:

a) Yleisiä näkökohtia:

- i) Päästöjen laatu, vaikutukset ja määrä: tekniikat voivat vaihdella riippuen päästölähteen koosta;
- ii) Käyttöönottopäivämäärät sekä uusien että olemassa olevien laitosten osalta;
- iii) Parhaan käytettävissä olevan tekniikan käyttöönottamiseen tarvittava aika;
- iv) Prosessissa käytettävien raaka-aineiden kulutus ja ominaisuudet ja prosessin energiatehokkuus;
- v) Tarve ehkäistä tai minimoida päästöjen kokonaisvaikutukset ympäristöön sekä niistä aiheutuvat riskit;
- vi) Tarve ehkäistä onnettomuudet ja minimoida niiden ympäristövaikutukset;
- vii) Tarve varmistaa työsuojelu;
- viii) Vertailukelpoiset prosessit, järjestelmät ja toimintamenetelmät, joita on testattu teollisessa laajuudessa hyvin kokemuksiin;
- ix) Tieteellisen tiedon ja ymmärryksen lisääntyminen sekä tekniset edistysaskeleet.

b) Yleiset toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi:

Arvioitaessa ehdotuksia uusien laitosten rakentamiseksi tai olemassa olevien laitosten muuttamiseksi merkittävästi käyttäen prosesseja, joista pääsee ympäristöön tässä liitteessä mainittuja kemikaaleja, olisi ensisijaisesti harkittava vaihtoehtoisia prosesseja, tekniikoita tai käytäntöjä, joilla on samat hyödyt mutta joissa ei muodostu tai joista ei pääse ympäristöön kyseisiä kemikaaleja. Kun laitoksia rakennetaan tai merkittävästi muutetaan, voidaan myös harkita seuraavia vähentämistoimenpiteitä arvioitaessa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa V osan A osiossa esitettyjen ehkäisemistoimenpiteiden lisäksi:

- i) Tehokkaammat poistokaasujen puhdistusmenetelmät, kuten lämpö- tai katalyyttihapetus, hiukkaskeräimet tai adsorptiomenetelmät;
- ii) Jäämien, jäteveden, jätteiden ja jätevesilietteen käsittely esimerkiksi lämpökäsittelyn avulla tai muuttamalla ne inerteiksi tai myrkyttömiksi kemiallisilla prosesseilla;
- iii) Prosessimuutokset, joiden seurauksena päästöt estyvät tai vähenevät, kuten suljettuihin järjestelmiin siirtyminen;
- iv) Prosessien muuttaminen palamisen tehostamiseksi ja tässä liitteessä lueteltujen kemikaalien muodostumisen estämiseksi säätämällä prosessiparametreja, kuten polttolämpötilaa tai käsittelyaikaa.

C. *Ympäristön kannalta parhaat käytännöt*

Osapuolten konferenssi voi laatia ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä koskevia ohjeita.

D LIITE

TIETOVAATIMUKSET JA VALINTAKRITEERIT

1. Osapuolen, joka esittää kemikaalin lisäämistä A, B ja/tai C liitteiden luetteloon tulee tunnistaa kemikaali a) kohdan mukaisesti ja antaa kemikaalista ja tarvittaessa sen muuntumistuotteista tiedot, jotka liittyvät b)—e) alakohdassa esitettyihin valintakriteereihin:
 - a) Kemiallinen tunnistaminen:
 - i) Nimet, mukaan lukien kaupp nimi tai -nimet, myyntinimitys tai -nimitykset ja synonyymit, Chemical Abstracts Service (CAS) -numero, International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) -nimistön mukainen nimi; ja
 - ii) Rakenne, mukaan lukien isomeerien määrittäminen soveltuvin osin ja kemikaaliluokan rakenne;
 - b) Pysyvyys:
 - i) Näyttö siitä, että kemikaalin puoliintumisaika vedessä on yli kaksi kuukautta tai että sen puoliintumisaika maaperässä on yli kuusi kuukautta tai että sen puoliintumisaika sedimentissä on yli kuusi kuukautta; tai
 - ii) Näyttö siitä, että kemikaali on muutoin riittävän pysyvä, jotta on perusteltua harkita sen sisällyttämistä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan;
 - c) Biokertyminen:
 - i) Näyttö siitä, että kemikaalin biokertymis- tai biokonsentroitumiskerroin vesieliöstössä on yli 5 000 tai, mikäli tällaisia tietoja ei ole, todisteet siitä että kemikaalin log Kow -arvo on yli 5;
 - ii) Näyttö siitä, että kemikaalista muutoin aiheutuu erityisiä haittoja, kuten korkea biokertyminen muissa lajeissa, korkea myrkyllisyys ihmisille tai ympäristölle; tai
 - iii) Eliöstöstä kerätyt seurantatiedot, jotka osoittavat, että kemikaalin biokertymispotentiaali on riittävä, jotta on perusteltua harkita sen sisällyttämistä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan;
 - d) Aineen kyky kaukokulkeutua ympäristössä:
 - i) Kaukana päästölähteistä mitatut kemikaalin pitoisuudet, jotka antavat aiheutta huoleen;
 - ii) Seurantatiedot, jotka osoittavat, että kemikaalin, jolla on kyky siirtyä vastaanottavaan ympäristöön, kaukokulkeutuminen ympäristössä voi olla tapahtunut ilman, veden tai vaeltavien eliölajien välityksellä; tai
 - iii) Kemikaalin vaiheet ympäristössä ja/tai mallintamistulokset, jotka osoittavat, että kemikaali voi kaukokulkeutua ympäristössä ilman, veden tai vaeltavien eliölajien välityksellä ja siirtyä vastaanottavaan ympäristöön päästölähteistä kaukana olevilla alueilla. Ilman kautta merkittävästi kulkeutuvan kemikaalin puoliintumisajan ilmassa tulisi olla yli kaksi päivää; ja
 - e) Haitalliset vaikutukset:
 - i) Todisteet ihmisten terveyteen tai ympäristöön kohdistuvista haitallisista vaikutuksista, joiden takia on perusteltua harkita sen sisällyttämistä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan; tai
 - ii) Toksisuus- tai ekotoksisuustiedot, jotka osoittavat kemikaalin voivan vahingoittaa ihmisten terveyttä tai ympäristöä.

2. Kemikaalia luetteloon ehdottavan osapuolen tulee esittää perustelut huoleen, mukaan lukien mikäli mahdollista toksisuus- tai ekotoksisuustietojen vertailu kemikaalin havaittujen tai laskennallisten määrien kanssa, jotka ovat seurauksena tai odotettavissa kaukokulkeutumisesta ympäristössä, ja lyhyt lausunto, jossa todetaan maailmanlaajuisten toimien tarpeellisuus.

 3. Kemikaalia luetteloon ehdottavan osapuolen tulee mahdollisuuksiensa ja kykyjensä mukaan antaa lisäinformaatiota 8 artiklan 6 kappaleen mukaisen esityksen tarkastelun tueksi. Tällaista esitystä valmistellessaan osapuoli voi hankkia teknistä asiantuntemusta mistä tahansa lähteestä.
-

E LIITE

RISKIPROFILIA KOSKEVAT TIETOVAATIMUKSET

Selonteon tarkoituksena on arvioida sitä, voiko kemikaalilla ympäristökaukokulkeutuvuutensa takia todennäköisesti olla sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveydelle ja/tai ympäristölle, jotka antaisivat aihetta maailmanlaajuisille toimenpiteille. Tätä tarkoitusta varten tulee laatia riskiprofili, jossa selvitetään ja arvioidaan D liitteessä mainittuja tietoja. Riskiprofiiliin tulee sisältää, mikäli mahdollista, seuraavat tiedot:

- a) Päästölähteet, mukaan lukien soveltuvin osin
 - i) Tuotantotiedot, mukaan lukien tuotantomäärä ja sijainti;
 - ii) Käyttötarkoitukset; ja
 - iii) Päästöt, kuten päästöt ja häviöt vesiin ja ilmaan;
- b) Huolta aiheuttavien vaikutusten vaaranarviointi, jossa otetaan huomioon useiden kemikaalien toksikologiset yhteisvaikutukset;
- c) Kemikaalin käyttäytyminen ympäristössä, mukaan lukien tiedot sen kemiallisista ja fysikaalisista ominaisuuksista ja sen pysyvyydestä sekä niiden osuudesta kemikaalin ympäristökulkeutuvuuteen ja sen siirtymiseen ympäristön osien sisällä ja välillä sekä sen hajoamisesta ja muuntumisesta muiksi kemikaaleiksi. Biokonsentroitumis- tai biokertymiskertoimen mitattuihin arvoihin perustuvan määrittämisen tulee sisältyä tähän, paitsi milloin seurantatietojen katsotaan täyttävän tämän tarpeen;
- d) Seurantatiedot;
- e) Paikallinen altistuminen, ja erityisesti kaukokulkeutumisesta johtuva altistuminen, mukaan lukien tiedot biosaatavuudesta;
- f) Käytettävissä olevat kansalliset ja kansainväliset riskiarviot tai -profiilit ja merkintätiedot sekä vaaraluokitukset; ja
- g) Kemikaalin luokittelu kansainvälisissä sopimuksissa.

F LIITE

TIEDOT SOSIOEKONOMISISTA NÄKÖKOHDISTA

Harkittaessa kemikaalien sisällyttämistä tähän yleissopimukseen olisi laadittava arviointi niiden mahdollisista valvontatoimenpiteistä. Arvioinnissa olisi käsiteltävä kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja mukaan luettuina aineiden käsittely ja tuotannon ja käytön lopettaminen. Osapuolten konferenssin päätöksentekoa varten tulisi toimittaa kaikki asiaankuuluvat tiedot mahdollisiin valvontatoimenpiteisiin liittyvistä sosioekonomisista näkökohdista. Näissä tiedoissa tulisi ottaa huomioon osapuolina olevien valtioiden erilaiset mahdollisuudet ja olosuhteet ja seuraava suuntaa antava luettelo tiedoista:

- a) Mahdollisten valvontatoimenpiteiden tehokkuus ja vaikuttavuus riskinvähennystavoitteiden saavuttamisessa:
 - i) Tekninen toteutettavuus; ja
 - ii) Kustannukset, mukaan lukien ympäristö- ja terveystkustannukset;
- b) Vaihtoehdot (tuotteet ja prosessit)
 - i) Tekninen toteutettavuus;
 - ii) Kustannukset, mukaan lukien ympäristö- ja terveystkustannukset;
 - iii) Tehokkuus;
 - iv) Riski;
 - v) Käytettävyys; ja
 - vi) Saatavuus;
- c) Mahdollisten valvontatoimenpiteiden soveltamisen positiiviset/negatiiviset vaikutukset yhteiskuntaan:
 - i) Terveys, mukaan lukien kansanterveys, ympäristöterveys ja työterveys;
 - ii) Maatalous, mukaan lukien vesiviljely ja metsätalous;
 - iii) Eliöstö (biologinen monimuotoisuus);
 - iv) Taloudelliset näkökohdat;
 - v) Siirtyminen kohti kestävää kehitystä; ja
 - vi) Sosiaaliset kustannukset;
- d) Jätteisiin ja niiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat (erityisesti vanhentuneet torjunta-aineväsit ja saastuneiden alueiden puhdistaminen):
 - i) Tekninen toteutettavuus; ja
 - ii) Kustannukset;
- e) Tiedon saatavuus ja kansalaisten valistaminen;
- f) Valvontatilanne ja seuranta- ja valvontatiedot; ja
- g) Mahdollisesti toteutetut kansalliset tai alueelliset valvontatoimenpiteet, mukaan lukien tiedot eri vaihtoehtoista, ja muut asiaankuuluvaan riskinhallintaan liittyvät tiedot.

LIIITE

Yleissopimuksen 25 artiklan 3 kohdan mukainen yhteisön ilmoitus

Yhteisö ilmoittaa, että sillä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimivalta tehdä kansainvälisiä sopimuksia ja täyttää niistä aiheutuvat velvoitteet, jotka edistävät seuraavien tavoitteiden saavuttamista:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen;
- ihmisten terveyden suojeleminen;
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö;
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin.

Lisäksi yhteisö ilmoittaa, että se on jo antanut jäsenvaltioitaan sitovia säädöksiä, jotka kattavat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvat asiat. Se toimittaa ja tarvittaessa päivittää luettelon kyseisistä säädöksistä osapuolten konferenssille yleissopimuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Yhteisö on vastuussa niiden yleissopimuksesta johtuvien velvoitteiden noudattamisesta, jotka kuuluvat voimassa olevan yhteisön lainsäädännön soveltamisalaan.

Yhteisön toimivallan harjoittaminen on luonteeltaan jatkuvasti kehittyvää.
